

Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelusetelin sääntökirja

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 26.03.2025 § 23

Valmistelija palvelujohtaja Mirja Ahoniemi, p. 040 550 3719
palvelupäällikkö Saara Paananen, p. 040 011 5656

Selostus asiasta **Yleistä**

Hyvinvointialue järjestää palveluita omana toimintana, ostopalveluina ja palveluseteleillä. Palvelusetelit ovat käytössä sosiaali- ja terveyspalveluissa jokaisella vastuualueella. Palvelusetelitoiminnassa ei synny sopimusta järjestäjän ja palveluntuottajan välille, vaan toimintaa ohjataan sääntökirjoilla, joiden noudattamiseen kumpikin osapuoli sitoutuu. Hyvinvointialueella on käytössä palvelusetelien sääntökirjan yleinen osa sekä palvelusetelikohtaiset sääntökirjat kullekin palvelulle. Uuden palvelusetelipalvelun käyttöönoton yhteydessä palvelulle laaditaan sääntökirja. Uusia sääntökirjoja käsitellään valmistelun aikana sosiaali- ja terveyspalveluiden johtoryhmässä, palveluntuottajien vaikuttamistoimielimessä ja lautakunnassa. Käyttöönottojen yhteydessä pidetään myös tuottajainfoja ennen päätöksentekoa. Uuden sääntökirjan käyttöönottamisesta päättää aluehallitus.

Yhteisöllisen asumisen palvelusetelin sääntökirjaa on valmisteltu yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa. Palvelusetelin sääntökirjan sisältö tulee yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksesta. Sääntökirjassa kuvataan muun muassa palvelun sisältövaatimuksia, tukipalveluita, henkilöstön pätevyysvaatimuksia ja osaamista. Lisäksi sääntökirjassa käydään läpi tietojärjestelmävaatimuksia, RAI -arviointimenetelmää osana palvelun myöntämistä sekä palvelusetelin arvon määrittelyä.

Strategian liittymäpinnan kuvaus

Yhteisöllisen asumisen lisääminen on ollut Keski-Suomen hyvinvointialueen vahva strateginen tavoite. Yhteisöllisen asumisen lisääminen keventää palvelurakennetta ja monipuolistaa ikääntyneiden asukkaiden palveluita. Palvelusetelillä monipuolistetaan yhteisöllisen asumisen järjestämisen tapoja koko hyvinvointialueella ja se tuo uusia mahdollisuuksia eri alueille.

Palvelusetelillä järjestettävillä palveluilla varmistetaan asiakkaiden yhdenvertaisuutta, palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Palvelusetelitoiminnalla mahdollistetaan kaiken kokoisten yritysten tai palvelua tuottavien järjestöjen osallistuminen palveluiden tuottamiseen.

Lainsäädäntötausta

Lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen hyvinvointialueiden järjestämissä sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Toimielinkäsittely

Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelusetelin sääntökirjaa on käsitelty Palveluntuottajien vaikuttamistoimielimissä 10.5.2024, 19.8.2024 sekä 21.10.2024. Aiemmat käsittelyt liitteenä.

Toimielinkäsittelyssä saatujen evästyksien pohjalta yhteisöllisen asumisen palvelusetelin sääntökirjan valmistelua on jatkettu yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa. Lisäksi on pidetty tuottajatilaisuus, jossa ensimmäisen vaiheen luonnosta on esitelty ja kerätty palautetta palveluntuottajilta.

Palveluntuottajatapaamisessa sääntökirjaluonnos nähtiin pääasiassa positiivisena. Hyvänä pidettiin muun muassa sitä, että palveluseteli on vuorokausihintainen. Uudelleen tarkastelua toivottiin seuraavista asioista; palvelusetelin arvo, tasojen määrät, yöhoito sekä tuntimäärät eri tasoissa. Palautteiden pohjalta luonnokseen lisättiin yksi uusi taso ja määriteltiin tasoihin tuntimäärät uudelleen. Lisäksi tarkastettiin ja määriteltiin uudelleen palvelusetelin arvot ja lisättiin yöhoito palvelusetelituotteena ja määriteltiin tuotteelle arvo.

Talous

Asumisen ostopalveluihin on varattuna määräraha, joka pitää sisällään myös palvelusetelit. Määräraha jakautuu asiakastarpeen perusteelle yhteisöllisen asumisen ostoihin sekä ympärivuorokautisen asumisen ostoihin. Palvelua myönnetään talousarvioon varatun määrärahan ja asiakastarpeen perusteella.

Vaikutusten arviointi

Alueet ja elinvoima: Palvelusetelin käyttöönotto monipuolistaa Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluvalikkoa ja luo mahdollisuuksia yrittäjille eri alueille tuottaa palveluja kasvaviin tarpeisiin. Lähipalveluna järjestettävät palvelut vaikuttavat positiivisesti alueiden elinvoimaan ja työllisyysmahdollisuuksiin.

Asiakkaat: Yhteisöllisen asumisen palveluseteli monipuolistaa ikääntyneille suunnattuja palveluita ja vahvistaa asiakkaiden mahdollisuuksia valita tarpeisiin vastaavia palveluita. Se tukee kotona asumista ja mahdollistaa välimuotoista asumista kotona asumisen ja pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen välillä. Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaan toimintakykyä voidaan tukea oikea-aikaisesti ja riittävästi erityisesti yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kanssakäymistä hyödyntäen, joka vahvistaa asiakkaiden merkityksellisen ja itsenäisen elämän mahdollisuuksia ja vähentää yksinäisyyden ja turvattomuuden kokemuksia.

Talous: yhteisöllisen asumisen lisääminen tuo pitkällä aikavälillä Keski-Suomen hyvinvointialueelle merkittävää taloudellista säästöä. Välimuotoiset asumisen ratkaisut kotona asumisen ja pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen välissä ovat ratkaisu ikääntyneille asukkaille, joilla esiintyy palvelutarvetta turvallisen asumisen järjestämiseen, muun muassa yksinäisyyden tai turvattomuuden vuoksi, mutta joilla ei vielä täyty ympärivuorokautisen palveluasumisen perusteet. Turvallinen asumisympäristö ja mahdollisuus yhteisölliseen asumiseen vähentää muun muassa sairaalaan joutumista ja ajautumista liian varhain

ympäri vuorokautiseen palveluasumiseen ja on tältä osin kustannustehokas ratkaisu.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä	Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu
Päätösehdotus	Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta antaa asiaan evästyksen ja esittää sitä edelleen aluehallituksen jatkokäsittelyyn.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Lautakunnalla on huoli pienten kuntien/palveluntuottajien mahdollisuuksista ottaa lisää kiinteistöriskiä rakennuttajana ainakaan nykytilanteessa. Mikäli yhteisöllistä asumista halutaan todella saada käyntiin, pitäisi rakennuttajalla olla varmuus, että tiloihin saadaan myös asukkaita.

Aluehallitus 08.04.2025 § 111
1205/00.01.01.01/2024

Toimivalta

hallintosääntö § 17

Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelusetelin sääntökirjan. <u>Asian kokoukäsittely:</u> Vastuualuejohtaja Tuija Koivisto oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana klo 14.29 - 14.44.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.